

Posudek oponenta na bakalářskou práci

Barbora Černá, *Postavení adjektiv v nominálních syntagmatech v současné portugalštině*, 2018, 97 stran

Autorka se ve své bakalářské práci zabývá problematikou adjektiv v současné portugalštině, což považuji za vhodně zvolené téma, neboť míra poziční vázanosti adjektiva bývá problematičtější nejen pro české studenty portugalštiny, ale i pro rodilé mluvčí.

Její práce je přehledně členěna na část teoretickou a část praktickou, která je postavena na práci s korpusem. V úvodu se autorka věnuje pojetí adjektiva v různých portugalských gramatikách a specifikuje, jak je charakterizováno z hlediska sémantického, morfologického či syntaktického. Zmíní i zvláštnosti portugalského adjektiva, které souvisí v první řadě s jeho postavením v atributivní funkci. Tuto část práce považuji za velmi zdařile zpracovanou a oceňuji autorčinu preciznost i snahu podchytit i dílčí aspekty související s problematikou portugalského adjektiva. Fakt, že autorka úvod rozdělila na kapitoly věnující se charakterizaci adjektiva souhrnně a následně se v samostatných kapitolách zabývá jeho významem a postavením, sice místy vede k určité repetitivnosti (opakované využívání stejných příkladů i opakované zmiňování charakteristických rysů, jako je možnost stupňování atd.), nicméně si nemyslím, že by tato repetitivnost nějak zásadně narušila kompaktní dojem, kterým teoretická část práce působí. Za vhodné bych možná považovala pouze uvedení klasifikace adjektiv z portugalských gramatik (str. 13) rovnou v českém překladu; vzhledem k tomu, že v následujících kapitolách autorka neodkazuje na portugalské termíny, ale pracuje s českými ekvivalenty, by pak celá kapitola 2.2 působila soudržněji. A navzdory tomu, že tato část práce má mít spíše charakter kompilační a deskriptivní, bych ocenila, kdyby autorka u obhajoby uvedla, jaký je její názor na tyto možné klasifikace, zejména pak na klasifikaci P. V. Cuesta a M. A. Mendes da Luz, které mezi adjektiva řadí i slova tradičně uváděna v rámci jiných slovních druhů.

Praktická část práce pak vychází z informací získaných z portugalského korpusu publicistických textů CETEMPúblico, ze kterého autorka vybrala příklady adjektiv různého typu a ty pak následně analyzovala. Takto zvolená metodologie žádoucím způsobem zúžila analyzovaný materiál, nicméně v práci poněkud postrádám vysvětlení, na základě jakých kritérií autorka výběr analyzovaných adjektiv provedla? A vzhledem k tomu, že autorka analýzu staví výlučně na novinových textech, by mě také zajímalo, zda předpokládá, že by se dosažené výsledky nějak zásadně lišily, pokud by použila texty jiného stylu?

Samotná analýza je opět velmi precizně zpracována; zahrnuje spoustu konkrétních příkladů, které jsou i náležitě a přesně okomentovány (jen ojedinele bych nějaký z příkladů či komentářů označila za mírně matoucí - např. na str. 32 se nedomnívám, že věta „*Foram de imediato chamados os bombeiros*“ představuje ideální příklad postpozice adjektiva „*chamado*“, vzhledem k tomu, že zde toto slovo figuruje spíše jako predikativ, nikoli atribut). Výsledky jsou navíc shrnuty do přehledných tabulek a grafů, které výrazně usnadní jejich pochopení.

Druhá kapitola praktické části se pak soustředí na adjektiva měnící význam v závislosti na postavení v syntagmatu. I tento výzkum autorka podpoří korpusovou studií, tentokrát založenou na korpusu InterCorp, díky kterému může do analýzy zahrnout i české ekvivalenty daných adjektiv, což je pro práci dozajista velmi přínosné a pomáhá to doložit tvrzení o významových posunech.

V závěru pak autorka velmi zdařile propojí teoretickou a praktickou část, když se snaží doložit, zda korpusová analýza potvrdila předpoklady stanovené v gramatikách portugalštiny. Dochází tak k přesvědčivým a vlastním výzkumem podloženým závěrům, které v některých případech stanovené teoretické předpoklady nepotvrdí.

Po jazykové stránce je práce napsána výbornou češtinou (s minimem nepřesných či zavádějících formulací, jako např. na str. 7 – „Přehled adjektiv měnící význam“ či obdobně na str. 9 – „Přídavná jména jsou základním slovním druhem, nesoucí lexikální význam.“) a je třeba vyzdvihnout i přesné využití adekvátní terminologie.

Předložená bakalářská práce rozhodně splňuje požadavky na tento typ práce kladené a domnívám se, že v mnoha ohledech je i převyšuje. Z tohoto důvodu navrhuji práci ohodnotit jako výbornou.

V Praze, 22. května 2018

Mgr. Petra Svobodová, Ph.D.